

Miljøet i fokus for vassdragsforskning

Vassdragsreguleringer har i de senere år fått mye oppmerksomhet i norsk miljødebatt. Nær 60 prosent av landets økonomisk nyttbare vannkraftpotensiale er alt utbygget og berører store arealer. De fleste av våre hovedvassdrag og mange mindre vassdrag er regulert. Andre brukerinteresser enn vannkraft og ønsket om vern er blitt sentrale tema, noe bl.a. Samlet Plan viser.

Ved konsesjonsbehandling av reguleringer for el-produksjon brukes det store midler for å undersøke og utrede konsekvensene av utbygging for andre interesser. Likeledes satses det meget på tiltak for å motvirke uheldige miljøvirkninger. Utredninger har vist at det er behov for forbedringer, metoder og tiltak på disse områder.

NTNF's forskningsprogram «Miljøvirkninger av Vassdragsutbygging» (MVU) har vært viet slike spørsmål siden 1983, og arbeidet har begynt å gi frukter. MVU-programstyret har i samarbeid med Norsk Vannforening sett grunn til å gjøre programmets arbeid mer kjent og arrangerte derfor et presentasjonsseminar.

Man har konstatert at utbygging, forvaltning og forskning knyttet til norske vassdrag er sterkt oppsplittet på mange institusjoner. Et mål er å bedre samspillet mellom aktørene. Det er videre igangsatt arbeid for å systematisere eksisterende kunnskap om miljøvirkninger, og forbedre metoder for konsekvensanalyse. Lærdom på dette området kan også trekkes fra andre land. Det legges vekt på kompetanse-oppbygging.

Meget av MVU-programmets oppmerksomhet rettes også mot tiltak for å bedre miljøvirkningene ved *drift* av vassdraget når konsesjon er gitt. Her ligger det store forbedringsmuligheter.

Gasskraft lanseres nå som et konkurransedyktig alternativ til vannkraftutbygging. Om noen år vil gassgraftern etter planene utgjøre ca. 10 prosent av norsk el-forsyning. Fortsatt vil 90 prosent baseres på vannkraft, og noe ny utbygging vil finne sted. Miljø-aspektet vil i fremtiden fortsatt komme sterkt inn bl.a. ved revisjon av eldre vannkraftkonsesjoner. Miljøspørsmål vil også reise seg ved tilpasninger som må gjøres når vannkraftsystemet skal samkjøres med gasskraft.

Det er derfor et klart behov for videre satsing innen det felt MVU-programmet omfatter.

NORSK VANNFORENING